

Άγ. Επιφάνιος Σαλαμίνας Κύπρου

/ Το Συναξάρι της Πεντηκοστής / Συναξαριακές μορφές

Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Σήμερα η Εκκλησία τιμά τη μνήμη μιας μεγάλης προσωπικότητας της Κύπρου αλλά και της Οικουμένης ολόκληρης, του αγ. Επιφανίου, επισκόπου Σαλαμίνας (Κωνσταντίας) της Μεγαλονήσου.

Ο άγ. Επιφάνιος γεννήθηκε το 315 στην Ελευθερούπολη της Παλαιστίνης. Από μικρός έδειξε την ιδιαίτερη έφεσή του στην εκμάθηση ξένων γλωσσών: έμαθε τελικά 5 από αυτές. Σε νεαρή ηλικία ένιωσε έντονη έλξη για τη μοναχική ζωή, και γι' αυτό μετέβη στην Αίγυπτο, για να γνωρίσει εκ του σύνεγγυς τις μεγάλες ασκητικές προσωπικότητες της εποχής. Τελικά μαθήτευσε κοντά στον ερημίτη της Γάζας Ιλαρίωνα. Αργότερα επέστρεψε στην πατρίδα του και ίδρυσε μοναστικό κέντρο, του οποίου υπήρξε ηγούμενος για 30 περίπου χρόνια.

Οι επιδόσεις του στη μοναστική άσκηση τού προσέδωσαν τέτοια φήμη, που έγινε ξακουστός για την αρετή του και στις άλλες περιοχές γύρω από την πατρίδα του. Έγινε ιδιαίτερα γνωστός για τη μεγάλη καλοσύνη του. Έτσι, όταν έμεινε κενός ο θρόνος της Μητρόπολης Κωνσταντίας (Σαλαμίνας) Κύπρου, το ποιμνιό της ικέτευσε επιτακτικά το διάσημο πνευματικά άγιο, να αναλάβει τις τύχες της τοπικής τους Εκκλησίας. Μπροστά στην επιμονή τους, ο άγιος «λύγισε» και τελικά συγκατατέθηκε.

Έλαβε μέρος στις μεγάλες ωριγενιστικές έριδες της εποχής του. Οι θέσεις του εναντίον των δογματικών αποκλίσεων του μεγάλου θεολόγου του 3ου αιώνα, αλεξανδρινού Ωριγένη, τον έφεραν σε αντιπαράθεση τόσο με τον ωριγενιστή Πατριάρχη Ιεροσολύμων Ιωάννη, όσο και του μετριοπαθούς έναντι των ωριγενιστών αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Μάλιστα, ξεκίνησε σε βαθιά γράματα να πάει στη Βασιλεύουσα, για να συμμετάσχει σε σύνοδο που θα καταδίκαιζε τον ιερό Χρυσόστομο. Ωστόσο, καθ' οδόν μετάνιωσε, γύρισε πίσω και πέθανε κατά την επιστροφή του στην Κύπρο (κατά το έτος 403). Πάντως, αναγνώριζε τη μεγάλη αξία των «Εξαπλών» του Ωριγένη.

Έγραψε σπουδαία έργα, τα οποία στήριξαν και προήγαγαν την εκκλησιαστική διδασκαλία και τόνωσαν το αυθεντικό ευαγγελικό ήθος. Το πιο γνωστό είναι το αντιαρειτικό «Πανάριον» (που σημαίνει: Φαρμακοθήκη), το οποίο περιγράφει αναλυτικά τις αιρετικές κακοδοξίες που είχαν εμφανιστεί μέχρι τα χρόνια του, και

κατόπιν τις ανασκευάζει. Άλλα γνωστά του έργα είναι ο «Αγκυρωτός», που θεμελιώνει την ορθή χριστιανική διδασκαλία, η βιβλική εγκυκλοπαίδεια «Περί μέτρων και σταθμών» και διάφορες επιστολές.

<http://bit.ly/1pLIMpu>